

Møteprotokoll

Utval	Formannskapet, Plan og økonomi
Møtestad	Heradsstyresalen
Dato	30.04.2026
Tidspunkt	kl 09:10 - 15:30

Frammøtte

Benedicte Kragh
Tommy Mo Aarethun
Iril Kirstine Schau Johansen
Sveinung Riber
Lars Gunnar Øye
Samson Hamre
Tonje Ljones Såkvitne
Dag Sandvik
Elin Seim

Parti

Ap
Ap
H
H
INP
Sp
Sp
Sv
V

Andre som møtte

Berit Marie Galaaen
Elin Klette
Hans-Erik Ringkjøb
Ingeborg Hellesnes Uppheim
Kjersti Nordanger
Lina Hamre
Liv Myklebust
Martin William Kulild
Mette Matthiessen
Nils Petter Bere
Perline Dugstad Vivås
Sondre Hauglum
Tor Helmer Halvorsen
Trude Letnes

Stilling

Leiar Plan og Oppmåling
Politisk sekretær
Kommunalsjef tekniske tenester
Kommunalsjef
Kommunalsjef Helse og omsorg
Klima- og miljørådgjevar
Stabssjef Strategi og styring
Rådmann
Stabssjef HR og innovasjon
Leiar Økonomi
Politisk sekretær

Stabssjef Innbyggjarservice
Kommunalsjef kultur og fritid

Protokollfører:
Elin Klette

Møtenotat

Økonomiinformasjon vart gitt til Formannskap, plan og økonomi etter informasjon om ENØK.

Informasjon frå rådmann;

- rapport frå PwC - allereie mykje arbeid som er i gang for å fylgja denne opp
- konklusjon for intern organsiering vert klar til 22. mai, publisert 29. mai ved utsending av innkalling til møta i juni
- revidert nasjonalbudsjett kjem 12. mai
- rådmannen er vald som utsending til ordinær generalforsamling i Klp.

Informasjon frå ordførar;

- Voss herad er bedne om å gje støtteerklæring til Fossesenteret i Strandebarm, ordførar har laga utkast, formannskapet samtykkjer til at dette vert sendt (vart lese opp)
- interpellasjon om landbruk vedteke i førre heradsstyremøte er sendt, kjem som ref.sak til heradsstyret
- utviklingsnettverk, fyrste samling har vore denne veka. Vert gitt ei lita orientering til heradsstyret 7. mai
- studietur til Stavanger for å sjå på omsorgsbustader, 26. mai. Invitasjon til politisk leiing, i tillegg vert Sveinung Riber og Dag Sandvik med. Dei er òg med i utviklingsnettverket

Tonje Ljones Såkvitne
Ordførar

Sakliste

Sak nr	Sakstittel
IM-03/26	Informasjon til møte i Formannskap, plan og økonomi 30. april 2026
PS-22/26	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste
PS-23/26	Godkjenning av protokoll fra forrige møte
PS-24/26	Detaljreguleringsplan Park hotel- planid. 2023007
PS-25/26	Utbyggingsavtale for nytt felles avløpsreinseanlegg i Myrkdalen
PS-26/26	Investeringsvedtak for nytt felles avløpsreinseanlegg i Myrkdalen
PS-27/26	Rapport fra PWC om organisasjonsstruktur og innsparingstiltak, og videre arbeid med denne som del av Voss iPluss
PS-28/26	Delegering av tilsynsmyndighet etter forurensningslova fra Voss herad til BIR
PS-29/26	Vinelva minikraftverk - høringsuttale fra Voss herad til førespurnad om vurdering av konsesjonsplikt
PS-30/26	Høringssvar - Endring i Vannfallsrettighetsloven og Vassdragsreguleringsloven - felles konsesjonskraftpris
PS-31/26	Samanslåing av forliksråda i Eidfjord, Ulvik og Voss
PS-32/26	Lovlegkontroll nr 1/2026 - fpl sak 12/26
PS-33/26	Samlesak for delegerte saker
PS-34/26	Samlesak for referatsaker
PS-35/26	Ymse

03/26 Informasjon til møte i Formannskap, plan og økonomi 30. april 2026

Informasjon og agenda:

Kallar med dette inn til møte i Formannskap, plan og økonomi 30. april 2026 kl. 9.00 i heradsstyresalen på Tinghuset.

Det vert møte i Handelsmann og tidlegare hotelleigar Olav Gjøstein og hustru Martha f. Kvale sitt fond STI og Lars Anderson Skutle og Ingbjörg Andersdottir Skutles minne STI i samband med Formannskap, plan og økonomi.

Vara vert kalla inn til møte ved forfall. Lovleg forfall vert å melda i møteportalen.

Formannskapet reiser på synfaring til Bjørkemoen og Istad etter sakshandsaminga og før politisk verkstad i lag med UKN.

Kommune-TV

Møtet vert vist på Kommune-tv. Tilhøyrarar kan følgja sendinga <https://voss.kommunetv.no/>.

Agenda:

Tema	Ansvarleg	Tid
Møte i legat	Ordførar	9.00 - 9.15
Møtet er sett	Ordførar	9.15 - 9.25
Orientering Informasjon om ENØK v/Hans-Erik 15 min		9.25 - 9.40
Sakshandsaming	Ordførar	9.40 - 12.10
Generell informasjon frå ordførar og rådmann	Ordførar og rådmann	12.10 - 12.25
Synfaring for FPL til Bjørkemoen (felles transport frå tinghuset). Lunsj vert teke med på synfaringa		12.30 - 14.00
Politisk verkstad KPA i lag med UKN 1. Innleiing v/ Hans-Erik og Kaia a. Næringslivet på Voss, status, ulike roller og viktig fokus for arbeidet med næringsutvikling med utgangspunkt i SNU'en 2. Kommunalt næringsareal v/Sofie a. Status, og vegen vidare for Bjørkemoen 3. Næringsareal i kommuneplanen m.m. v/Berit Marie og Kjersti a. Ulike arealkategoriar, status og arealreserve b. Rekkefølgekrav og utbyggingsavtalar Gruppediskusjonar	Kjersti N. Finne	14.00 - 15.30

Voss 17. april 2026

Tonje Ljones Såkvitne
Ordførar

Handsaming

FPL - 03/26 Vedtak

22/26 Godkjenning av møteinnkalling og sakliste

Møteinnkalling og sakliste vert godkjent.

Handsaming

Samrøystes vedteke.

FPL - 22/26 Vedtak

Møteinnkalling og sakliste vert godkjent.

23/26 Godkjenning av protokoll frå forrige møte

Protokoll frå forrige møte vert godkjent slik den ligg føre.

Handsaming

Samrøystes vedteke.

FPL - 23/26 Vedtak

Protokoll frå forrige møte vert godkjent slik den ligg føre.

24/26 Detaljreguleringsplan Park hotel- planid. 2023007

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

I medhald av plan- og bygningslova § 12-12 godkjenner Voss heradsstyre privat detaljreguleringsplan for Park hotel, planid 2023007, slik det går fram av plankart, føresegner og planomtale sist revidert 10.04.2026, signert 3RW arkitekter as.

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Formannskap, plan og økonomi røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, samrøystes vedteke.

FPL - 24/26 Vedtak

I medhald av plan- og bygningslova § 12-12 godkjenner Voss heradsstyre privat detaljreguleringsplan for Park hotel, planid 2023007, slik det går fram av plankart, føresegner og planomtale sist revidert 10.04.2026, signert 3RW arkitekter as.

Saksordførar Lars Gunnar Øye

25/26 Utbyggingsavtale for nytt felles avløpsreinseanlegg i Myrkdalen

Rådmannen si innstilling:

Med heimel i plan- og bygningslova § 17-4 godkjenner heradstyret framlagd utbyggingsavtale mellom Voss herad og Myrkdalen Fjellandsby AS for finansiering til etablering av nytt felles avløpsreinseanlegg i Myrkdalen.

Vedlegg:

- [Vedlegg 1] – Utbyggingsavtale med vedlegg
- [Vedlegg 2] – Saksframlegg – endring av føresegner KDP Myrkdalen (vedteke av heradstyret 04.09.2025, sak 89/25)

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Formannskap, plan og økonomi røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, samrøystes vedteke.

FPL - 25/26 Vedtak

Med heimel i plan- og bygningslova § 17-4 godkjenner heradstyret framlagd utbyggingsavtale mellom Voss herad og Myrkdalen Fjellandsby AS for finansiering til etablering av nytt felles avløpsreinseanlegg i Myrkdalen.

Saksordførar Benedicte Kragh

26/26 Investeringsvedtak for nytt felles avløpsreinseanlegg i Myrkdalen

Rådmannen si innstilling:

Med heimel i kommunelova og gjeldande økonomireglement vedtek heradstyret å gjennomføre investering i nytt felles avløpsreinseanlegg (RA) i Myrkdalen med ei samla kostnadsramme på 182 000 000 kr (eks. mva.). Investeringa vert finansiert gjennom ein kombinasjon av låneopptak innanfor sjølvkostområdet VA, framtidige gebyrinntekter og anleggsbidrag frå utbyggingsavtale. Det vert lagt til grunn at utbyggingsavtalen (sak 263296) er godkjend som del av same møte.

Vedlegg:

- [Vedlegg 1] – Utbyggingsavtale med vedlegg
- [Vedlegg 2] – Saksframlegg – endring av føresegner KDP Myrkdalen (vedteke av heradstyret 04.09.2025, sak 89/25)
- [Vedlegg 3] – Momentum Økonomirapport

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Formannskap, plan og økonomi røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, samrøystes vedteke.

FPL - 26/26 Vedtak

Med heimel i kommunelova og gjeldande økonomireglement vedtek heradstyret å gjennomføre investering i nytt felles avløpsreinseanlegg (RA) i Myrkdalen med ei samla kostnadsramme på 182 000 000 kr (eks. mva.). Investeringa vert finansiert gjennom ein kombinasjon av låneopptak innanfor

sjølvkostområdet VA, framtidige gebyrinntekter og anleggsbidrag frå utbyggingsavtale.
Det vert lagt til grunn at utbyggingsavtalen (sak 263296) er godkjend som del av same møte.

Saksordførar Benedicte Kragh

27/26 Rapport frå PWC om organisasjonsstruktur og innsparingstiltak, og vidare arbeid med denne som del av Voss iPluss

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Rapport frå PWC om heilskapleg gjennomgang av organisasjon og innsparingstiltak vert teke til orientering.

Formannskapet ber rådmannen koma tilbake med innstilling til heilskapeleg vurdering av rapporten og konkrete vurderingar av tiltak. Vidare handtering av innsparingstiltaka i rapporten skal handsamast i rapport for 1.tertial 2026 og i retningsgjevande økonomiplan for 2027-2030. Tiltak som krev ekstra utgreiing skal leggst fram som del av økonomiske saker (tertialrapport eller budsjett), eller eigne saker på seinare tidspunkt.

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Formannskap, plan og økonomi røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, samrøystes vedteke.

FPL - 27/26 Vedtak

Rapport frå PWC om heilskapleg gjennomgang av organisasjon og innsparingstiltak vert teke til orientering.

Formannskapet ber rådmannen koma tilbake med innstilling til heilskapeleg vurdering av rapporten og konkrete vurderingar av tiltak. Vidare handtering av innsparingstiltaka i rapporten skal handsamast i rapport for 1.tertial 2026 og i retningsgjevande økonomiplan for 2027-2030. Tiltak som krev ekstra utgreiing skal leggst fram som del av økonomiske saker (tertialrapport eller budsjett), eller eigne saker på seinare tidspunkt.

28/26 Delegering av tilsynsmynde etter forureiningslova frå Voss herad til BIR

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Voss herad ynskjer å delegera tilsynsmynde til BIR AS etter forureiningslova § 83, og gjev med dette rådmann fullmakt til å formalisera delegeringa gjennom avtale med BIR AS.

Vedtak som innstilling frå Utval for klima, miljø og beredskap, 29.04.2026 - 20/26

Voss herad ynskjer å delegera tilsynsmynde til BIR AS etter forureiningslova § 83, og gjev med dette rådmann fullmakt til å formalisera delegeringa gjennom avtale med BIR AS.

Saksordførar Kari Nestås Ruud

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Benedicte Kragh, Ap, bad om vurdering av habilitet som varamedlem i konsernstyret i BIR Voss Hardanger jf. fvl § 6, andre ledd.

Formannskap, plan og økonomi røysta over B. Kragh sin habilitet, Benedicte Kragh vart samrøystes, med 8 røyster, funnen ugild. Benedicte Kragh tredde i frå sakshandsaminga.

Formannskap, plan og økonomi røysta over innstilling til vedtak frå Utval klima, miljø og beredskap, samrøystes vedteke med 8 røyster.

FPL - 28/26 Vedtak

Voss herad ynskjer å delegera tilsynsmynde til BIR AS etter forureiningslova § 83, og gjev med dette rådmann fullmakt til å formalisera delegeringa gjennom avtale med BIR AS.

Saksordførar Kari Nestås Ruud

29/26 Vinelva minikraftverk - høyringsuttale frå Voss herad til førespurnad om vurdering av konsesjonsplikt

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Med bakgrunn i at Vinelva minikraftverk er planlagt i ein verna del av Nærøydalselvi, at det er kjende naturverdiar i området kring Vinelva og at det nyleg er påvist store naturverdiar ved andre fossar i Nærøydalen, ynskjer Voss herad at utbyggjar må søkja konsesjon for Vinelva minikraftverk slik at naturverdiar vert kartlagde og vurderte.

Vedtak som innstilling frå Utval for klima, miljø og beredskap, 29.04.2026 - 21/26

Med bakgrunn i at Vinelva minikraftverk er planlagt i ein verna del av Nærøydalselvi, at det er kjende naturverdiar i området kring Vinelva og at det nyleg er påvist store naturverdiar ved andre fossar i

Nærøydalen, ynskjer Voss herad at utbyggjar må kartlegga og legge fram ei vurdering av naturverdiar i vidare handsaming av Vinelva minikraftverk.

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Alternativt framlegg, foreslått av Iril Kirstine Schau Johansen, Høgre

Med bakgrunn i at Vinelva minikraftverk er planlagt i ein verna del av Nærøydalselvi, at det er kjende naturverdiar i området kring Vinelva og at det nyleg er påvist store naturverdiar ved andre fossar i Nærøydalen, ynskjer Voss herad at utbyggjar får utarbeidd biologisk mangfaldsrapport for området som vert berørt av tiltaket. Voss herad kan ikkje sjå at tiltaket vil vera til nemneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser i vassdraget, og det er difor ikkje trong for konsesjonssøknad.

Benedicte Kragh, Ap, stilte spm om habilitet som medlem i styret for Nærøyfjorden Verdsarvpark

Samson Hamre, Sp, stilte spm om habilitet som medlem i Verneområdestyret for Nærøyfjorden

Iril S. Johansen, H, stilte spm om habilitet som fylkesrepresentant i styret for Nærøyfjorden Verdsarvpark

Rådmannen rår til at representantane vert vurderte habile då dei representerer Voss herad/ Vestland fylke sine interesser. Benedicte Kragh, Samson Hamre og Iril S. Johansen vart samrøystes, med 6 røyster, funne gilde.

Iril S. Johansen, H, trekte sitt framlegg til vedtak.

Formannskap, plan og økonomi røysta over Utval klima, miljø og beredskap sitt framlegg til vedtak, vedteke med 6 røyster mot 3 røyster (Dag Sandvik, SV, Elin Seim, V, Benedicte Kragh, Ap)

FPL - 29/26 Vedtak

Med bakgrunn i at Vinelva minikraftverk er planlagt i ein verna del av Nærøydalselvi, at det er kjende naturverdiar i området kring Vinelva og at det nyleg er påvist store naturverdiar ved andre fossar i Nærøydalen, ynskjer Voss herad at utbyggjar må kartlegga og legge fram ei vurdering av naturverdiar i vidare handsaming av Vinelva minikraftverk.

30/26 Høyringssvar - Endring i Vannfallsrettighetsloven og Vassdragsreguleringsloven - felles konsesjonskraftpris

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Voss heradsstyre vedtek å senda inn følgjande høyringssvar:

*** Høyringssvar start ***

Høyringssvar frå Voss herad – Energidepartementets forslag til endring av konsesjonskraftprisen

Voss herad viser til Energidepartementets høyringsbrev 23. januar 2026 med frist 24. april for høyringssvar.

Departementet føreslår to lovendingar:

(1) å endre vannfallsrettighetsloven og vassdragsreguleringsloven slik at «skiljet i konsesjonskraftpris for konsesjonar gjevne før og etter 10. april 1959» fell bort, og det blir etablert ein felles gjennomsnittleg pris.

(2) at den gjennomsnittlege sjølvkostprisen ikkje lenger skal baserast på eit representativt tal kraftverk i heile landet, men inkludere alle vasskraftanlegg som pliktar å avstå konsesjonskraft.

Voss herad er kjend med at Energidepartementet sitt framlegg har som føremål å styrkje grunnlaget for lokal tilslutnad til ny kraftutbygging, mellom anna planar om opprusting og utvidingsprosjekt (O/U-prosjekt). Kommunen har vurdert dei framsette framlegga ut frå denne målsetjinga, som berre kan nåast dersom verdien av konsesjonskraftordninga for kommunane blir ført vidare.

Landssamanslutninga av vasskraftkommunar - LVK - støttar ei samanslåing av prisregima (punkt 1 ovanfor), men støttar ikkje framlegget om å endre lova si ordlyd frå at sjølvkostberekninga skal baserast på eit representativt tal kraftverk, til at prisen skal byggje på alle vasskraftverk som har plikt til å avstå konsesjonskraft (sjå punkt 2 ovanfor). Ei slik endring vil føre til ein stor auke i konsesjonskraftprisen, og konsekvensen vil vere større lokal motstand, stikk i strid med den uttrykte målsetjinga i høyringsnotatet.

LVK støttar heller ikkje framlegga i høyringsnotatet om andre endringar i prisberekningsmodellen. Grunngevinga er den same som for framlegget om å endre ordlyden frå eit representativt tal kraftverk; ein endra berekningsmodell vil kunne føre til ein betydeleg prisauke med store omfordelingar mellom kraftselskapa og kommunane, utan at kommunane får nemneverdig meir konsesjonskraft.

Voss herad sluttar seg til LVK sitt høyringssvar og til dei vurderingane den byggjer på.

Voss herad vil nedanfor framheve betydninga av konsesjonskraftordninga for **Voss herad**

Kort om kommunen si rett til konsesjonskraft

Voss herad er vertskommune for fylgjande vasskraftanlegg:

Samla tildelt konsesjonskraft er 72,265 GWh årleg. Av dette vert 63,225 GWh henta ut til ED-pris, medan 9,040 GWh vert henta ut til individuell sjølvkost.

Verknadar av felles konsesjonskraftpris for kommunen

For Voss herad er det avgjerande at konsesjonskrafta framleis representerer ein økonomisk fordel for kommunen samanlikna med å kjøpe kraft med tilsvarande profil i marknaden, og at ho ikkje mistar verdi gjennom ein for høg ED-pris.

Voss herad er positiv til ei forenkling av regelverket gjennom éi felles prislesesegn. Kommunen meiner vidare at prisberekninga framleis må vere basert på sjølvkost for konsesjonskrafta – også når ho skal representere eit gjennomsnitt. I dette ligg at det skal vere sjølvkost som er representativ for konsesjonskrafta, og ikkje som sjølvkost for all vasskraftproduksjon.

Sjølv om Voss herad tek ut storparten av konsesjonskrafta basert på ED-pris, vil forslaget om å fjerne føresegna om at sjølvkosten skal baserast på eit representativt tal kraftverk medføra ei betydeleg endring av konsesjonskraftprisen, utan ei tilsvarende mengd konsesjonskraft. Ein høgare ED-pris vil auka kostnadane kommunen har til utkjøp av krafta, noko som får direkte konsekvens for kommunen sin økonomi. Som det framkjem seinare i denne fråsegna vil ED-pris kunne auka betydeleg. Basert på auke, inklusive effektoppgradering av anlegg, i ED pris tilsvarende 8 øre/kWh, vil uttak av konsesjonskraft kosta kommunen over 5 millionar meir enn i dag, årleg. Det er ein betydeleg auke.

Kommunen vil difor motsetje seg denne endringa, sjølv om kommunen er positiv til samanslåinga.

Utval av kraftverk i prisgrunnlaget

Departementet foreslår, som nemnt ovanfor, at konsesjonskraftprisen skal baserast på gjennomsnittleg sjølvkost for «vasskraftverk som pliktar å avstå konsesjonskraft», i staden for eit representativt utval.

Voss herad vil motsetje seg denne lovendringa.

I høyringsnotatet side 13 siste avsnitt framkjem det at:

«Lovendringen vil i mindre grad påvirke konsesjoner gitt etter 10. april 1959, da det for disse kun vil være tale om å endre beregningen fra et representativt utvalg til alle kraftverk som plikter å avgi konsesjonskraft. Departementet anslår at ED-prisen med denne endringen vil øke marginalt. At NVE og departementet endrer sin utregning av hva som inngår i grunnlaget for «gjennomsnittlig selvkost» antas derfor å medføre en ubetydelig endring for disse kraftverkene og kommunene som mottar denne konsesjonskraften. Denne problemstillingen diskuteres derfor ikke videre.»

Voss herad kan ikkje sjå at dette er riktig, at endringa berre vil føre til ein marginal prisauke. Tvert imot viser berekningar at prisen kan auke betydeleg. Denne auken kjem før ein tek med effektverka, som ikkje kan reknast som representative for berekning av konsesjonskraftprisen. Kommunen meiner at effektverka truleg vil føre til ytterlegare prisauke, utan at kommunen får ein tilsvarende auke i mengda konsesjonskraft.

Mange av opprustings- og utvidingsprosjekta som for tida er planlagde eller omsøkte, er nettopp effektutbyggingar som vil krevje betydelege investeringar. På Statkraft si heimeside går det fram at det er planar om å investere om lag 27 milliardar kroner i oppgraderingar. Ifølgje media er det samla planlagde investeringar på nær 100 milliardar kroner. Investeringane vil først og fremst bidra til auka effekt, og Voss herad meiner difor at slike investeringar ikkje bør inngå i sjølvkostgrunnlaget. Dersom effektinvesteringar skal inngå i prisgrunnlaget, inneber det at kommunane i realiteten betaler for investeringar som ikkje gir rett til meir konsesjonskraft. Ei slik løysing vil svekkje formålet med konsesjonskraftordninga.

Voss herad ber difor om at departementet sitt forslag om å stryke orda «representativt antall vannkraftverk» i femte ledd første setning, blir fråfalle.

Ny berekningsmetode for ED-prisen

Voss herad meiner vidare at forslaget om endring av prisberekningsgrunnlaget og prisberekningsmodellen ikkje kan behandlast før konsekvensane av dette er tilstrekkeleg kartlagde. Som det går fram ovanfor, meiner kommunen at det ikkje er riktig at departementet sitt forslag til lovendring og ny modell for å berekne prisen berre vil føre til ein marginal auke i prisen. Thema, som på oppdrag frå Energidepartementet har foreslått endringar i berekningsmodellen, skriv sjølv at ein ny modell i tråd med deira forslag vil innebere ein prisauke på mellom 3,5 øre/kWh og 4,5 øre/kWh, eller mellom 28–35 prosent, avhengig av kva rente som blir valt. Dersom dei gamle kraftverka blir tekne med, der mange står overfor effektoppgraderingar, kan prisen auke ytterlegare. Samla vil dette tilseie at prisen kan auke opp mot 8 øre/kWh.

Voss herad meiner dette viser at ein ny modell for berekning av prisen vil ha den motsette konsekvensen av det som går fram av høyringsnotatet; lovendinga der representativt tal vasskraftverk blir stroke – samanhalde med ny berekningsmodell – vil kunne få stor betydning for konsesjonskraftprisen og kommunane sin økonomi.

Forslag til ny modell bør difor utgreiast på nytt og eventuelt justerast før det blir sendt på eiga høyring, der berørte partar får tilgang til relevant datagrunnlag.

Voss herad peikar òg på kor viktig det er at kommunane må kunne etterprøve korleis ED-prisen er berekna. Kommunen er skeptisk til at konsesjonsstyresmaktene skal hente ut datagrunnlaget frå skatteetaten. Det må vere ei absolutt føresetnad at datagrunnlaget og berekningsmetoden er tilstrekkeleg opne, og at tilsynsmyndigheita har reell kontroll med kostnadsrapporteringa. Kommunane får i dag i liten grad innsyn i skattegrunnlaga, trass i at kommunane sjølve er skattekreditor for skatten.

Avsluttande merknader

Konsesjonskrafta er ei av dei viktigaste vertskommuneordningane for Voss herad og har stor betydning både for kommunen sin økonomi og ikkje minst for lokal aksept for vidare utvikling av vasskraftressursane.

Voss herad støttar målet om forenkling gjennom ei felles prisføresegn, men understrekar at:

- Konsesjonskraftprisen framleis må fastsetjast i tråd med eit sjølvkostprinsipp.
- Prisnivået ikkje gjer konsesjonskrafta dyrare enn alternativ kraft i marknaden.
- Forslaget om at gjennomsnittleg sjølvkost ikkje lenger skal baserast på eit «representativt tal kraftverk» blir forkasta.
- Reglane for kva utval av kraftverk som skal inngå i prisgrunnlaget, må fastsetjast i dialog med partane sine organisasjonar, basert på ei føresetnad om at investeringar som ikkje gir auka konsesjonskraftvolum til kommunane, ikkje blir velta over på kommunen.
- Endringar i modell for berekning av ED-prisen blir gjenstand for grundig utgreiing i ei eiga høyring.

*** Høyringssvar slutt ***

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Formannskap, plan og økonomi røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, samrøystes vedteke.

FPL - 30/26 Vedtak

Voss heradsstyre vedtek å senda inn følgjande høyringssvar:

*** Høyringssvar start ***

Høyringssvar frå Voss herad – Energidepartementets forslag til endring av konsesjonskraftprisen

Voss herad viser til Energidepartementets høyringsbrev 23. januar 2026 med frist 24. april for høyringssvar.

Departementet føreslår to lovendingar:

(1) å endre vannfallsrettighetsloven og vassdragsreguleringsloven slik at «skiljet i konsesjonskraftpris for konsesjonar gjevne før og etter 10. april 1959» fell bort, og det blir etablert ein felles gjennomsnittleg pris.

(2) at den gjennomsnittlege sjølvkostprisen ikkje lenger skal baserast på eit representativt tal kraftverk i heile landet, men inkludere alle vasskraftanlegg som pliktar å avstå konsesjonskraft.

Voss herad er kjend med at Energidepartementet sitt framlegg har som føremål å styrkje grunnlaget for lokal tilslutnad til ny kraftutbygging, mellom anna planar om opprusting og utvidingsprosjekt (O/U-prosjekt). Kommunen har vurdert dei framsette framlegga ut frå denne målsetjinga, som berre kan nåast dersom verdien av konsesjonskraftordninga for kommunane blir ført vidare.

Landssamanslutninga av vasskraftkommunar - LVK - støttar ei samanslåing av prisregima (punkt 1 ovanfor), men støttar ikkje framlegget om å endre lova si ordlyd frå at sjølvkostberekninga skal baserast på eit representativt tal kraftverk, til at prisen skal byggje på alle vasskraftverk som har plikt til å avstå konsesjonskraft (sjå punkt 2 ovanfor). Ei slik endring vil føre til ein stor auke i konsesjonskraftprisen, og konsekvensen vil vere større lokal motstand, stikk i strid med den uttrykte målsetjinga i høyringsnotatet.

LVK støttar heller ikkje framlegga i høyringsnotatet om andre endringar i prisberekningsmodellen. Grunngevinga er den same som for framlegget om å endre ordlyden frå eit representativt tal kraftverk; ein endra berekningsmodell vil kunne føre til ein betydeleg prisauke med store omfordelingar mellom kraftselskapa og kommunane, utan at kommunane får nemneverdig meir konsesjonskraft.

Voss herad sluttar seg til LVK sitt høyringssvar og til dei vurderingane den byggjer på.

Voss herad vil nedanfor framheve betydninga av konsesjonskraftordninga for **Voss herad**

Kort om kommunen si rett til konsesjonskraft

Voss herad er vertskommune for fylgjande vasskraftanlegg:

Samla tildelt konsesjonskraft er 72,265 GWh årleg. Av dette vert 63,225 GWh henta ut til ED-pris, medan 9,040 GWh vert henta ut til individuell sjølvkost.

Verknadar av felles konsesjonskraftpris for kommunen

For Voss herad er det avgjerande at konsesjonskrafta framleis representerer ein økonomisk fordel for kommunen samanlikna med å kjøpe kraft med tilsvarende profil i marknaden, og at ho ikkje mistar verdi gjennom ein for høg ED-pris.

Voss herad er positiv til ei forenkling av regelverket gjennom éi felles prisføresegn. Kommunen meiner vidare at prisberekninga framleis må vere basert på sjølvkost for konsesjonskrafta – også når ho skal representere eit gjennomsnitt. I dette ligg at det skal vere sjølvkost som er representativ for konsesjonskrafta, og ikkje som sjølvkost for all vasskraftproduksjon.

Sjølv om Voss herad tek ut storparten av konsesjonskrafta basert på ED-pris, vil forslaget om å fjerne føresegna om at sjølvkosten skal baserast på eit representativt tal kraftverk medføra ei betydeleg endring av konsesjonskraftprisen, utan ei tilsvarende mengd konsesjonskraft. Ein høgare ED-pris vil auka kostnadane kommunen har til utkjøp av krafta, noko som får direkte konsekvens for kommunen sin økonomi. Som det framkjem seinare i denne fråsegna vil ED-pris kunne auka betydeleg. Basert på auke, inklusive effektoppgradering av anlegg, i ED pris tilsvarende 8 øre/kWh, vil uttak av konsesjonskraft kosta kommunen over 5 millionar meir enn i dag, årleg. Det er ein betydeleg auke.

Kommunen vil difor motsetje seg denne endringa, sjølv om kommunen er positiv til samanslåinga.

Utval av kraftverk i prisgrunnlaget

Departementet foreslår, som nemnt ovanfor, at konsesjonskraftprisen skal baserast på gjennomsnittleg sjølvkost for «vasskraftverk som pliktar å avstå konsesjonskraft», i staden for eit representativt utval.

Voss herad vil motsetje seg denne lovendringa.

I høyringsnotatet side 13 siste avsnitt framkjem det at:

«Lovendringen vil i mindre grad påvirke konsesjoner gitt etter 10. april 1959, da det for disse kun vil være tale om å endre beregningen fra et representativt utvalg til alle kraftverk som plikter å avgi konsesjonskraft. Departementet anslår at ED-prisen med denne endringen vil øke marginalt. At NVE og departementet endrer sin utregning av hva som inngår i grunnlaget for «gjennomsnittlig selvkost» antas derfor å medføre en ubetydelig endring for disse kraftverkene og kommunene som mottar denne konsesjonskraften. Denne problemstillingen diskuteres derfor ikke videre.»

Voss herad kan ikkje sjå at dette er riktig, at endringa berre vil føre til ein marginal prisauke. Tvert imot viser berekningar at prisen kan auke betydeleg. Denne auken kjem før ein tek med effektverka, som ikkje kan reknast som representative for berekning av konsesjonskraftprisen. Kommunen meiner at effektverka truleg vil føre til ytterlegare prisauke, utan at kommunen får ein tilsvarande auke i mengda konsesjonskraft.

Mange av opprustings- og utvidingsprosjekta som for tida er planlagde eller omsøkte, er nettopp effektutbyggingar som vil krevje betydelege investeringar. På Statkraft si heimeside går det fram at det er planar om å investere om lag 27 milliardar kroner i oppgraderingar. Ifølgje media er det samla planlagde investeringar på nær 100 milliardar kroner. Investeringane vil først og fremst bidra til auka effekt, og Voss herad meiner difor at slike investeringar ikkje bør inngå i sjølvkostgrunnlaget. Dersom effektinvesteringar skal inngå i prisgrunnlaget, inneber det at kommunane i realiteten betaler for investeringar som ikkje gir rett til meir konsesjonskraft. Ei slik løysing vil svekkje formålet med konsesjonskraftordninga.

Voss herad ber difor om at departementet sitt forslag om å stryke orda «representativt antall vannkraftverk» i femte ledd første setning, blir fråfalle.

Ny berekningsmetode for ED-prisen

Voss herad meiner vidare at forslaget om endring av prisberekningsgrunnlaget og prisberekningsmodellen ikkje kan behandlast før konsekvensane av dette er tilstrekkeleg kartlagde. Som det går fram ovanfor, meiner kommunen at det ikkje er riktig at departementet sitt forslag til lovendring og ny modell for å berekne prisen berre vil føre til ein marginal auke i prisen. Thema, som på oppdrag frå Energidepartementet har foreslått endringar i berekningsmodellen, skriv sjølv at ein ny modell i tråd med deira forslag vil innebære ein prisauke på mellom 3,5 øre/kWh og 4,5 øre/kWh, eller mellom 28–35 prosent, avhengig av kva rente som blir valt. Dersom dei gamle kraftverka blir tekne med, der mange står overfor effektoppgraderingar, kan prisen auke ytterlegare. Samla vil dette tilseie at prisen kan auke opp mot 8 øre/kWh.

Voss herad meiner dette viser at ein ny modell for berekning av prisen vil ha den motsette konsekvensen av det som går fram av høyringsnotatet; lovendringa der representativt tal vasskraftverk blir stroke – samanhalde med ny berekningsmodell – vil kunne få stor betydning for konsesjonskraftprisen og kommunane sin økonomi.

Forslag til ny modell bør difor utgreiast på nytt og eventuelt justerast før det blir sendt på eiga høyring, der berørte partar får tilgang til relevant datagrunnlag.

Voss herad peikar òg på kor viktig det er at kommunane må kunne etterprøve korleis ED-prisen er berekna. Kommunen er skeptisk til at konsesjonsstyresmaktene skal hente ut datagrunnlaget frå skatteetaten. Det må vere ei absolutt føresetnad at datagrunnlaget og berekningsmetoden er tilstrekkeleg opne, og at tilsynsmyndigheita har reell kontroll med kostnadsrapporteringa. Kommunane får i dag i liten grad innsyn i skattegrunnlaga, trass i at kommunane sjølve er skattekreditor for skatten.

Avsluttande merknader

Konsesjonskrafta er ei av dei viktigaste vertskommuneordningane for Voss herad og har stor betydning både for kommunen sin økonomi og ikkje minst for lokal aksept for vidare utvikling av vasskraftressursane.

Voss herad støttar målet om forenkling gjennom ei felles prislesesegn, men understrekar at:

- Konsesjonskraftprisen framleis må fastsetjast i tråd med eit sjølvkostprinsipp.
- Prisnivået ikkje gjer konsesjonskrafta dyrare enn alternativ kraft i marknaden.
- Forslaget om at gjennomsnittleg sjølvkost ikkje lenger skal baserast på eit «representativt tal kraftverk» blir forkasta.
- Reglane for kva utval av kraftverk som skal inngå i prisgrunnlaget, må fastsetjast i dialog med partane sine organisasjonar, basert på ei føresetnad om at investeringar som ikkje gir auka konsesjonskraftvolum til kommunane, ikkje blir velta over på kommunen.
- Endringar i modell for berekning av ED-prisen blir gjenstand for grundig utgreiing i ei eiga høyring.

*** Høyringssvar slutt ***

Saksordførar Samson Hamre

31/26 Samanslåing av forliksråda i Eidfjord, Ulvik og Voss

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Voss heradsstyre vedtek samanslåing av Voss forliksråd med forliksrådet i Eidfjord og forliksrådet i Ulvik.
2. Nytt felles forliksråd skal ha 6 faste medlemar og 6 varamedlemar der kvar av kommunane skal velga 2 faste medlemar og 2 varamedlemar. Krav til kjønnsbalanse gjeld.
3. Når dei tre kommunane har gjort likelydande vedtak, vel kvar kommune sine 2 medlemar og 2 varamedlemar til nytt forliksråd, seinast i samband med kommunevalet i 2027.

4. Nytt felles forliksråd vert gjort gjeldande seinast frå 01.01.2027, evt tidlegare dersom deltakarkommunane vert samde om dette.

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Formannskap, plan og økonomi røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, samrøystes vedteke.

FPL - 31/26 Vedtak

1. Voss heradsstyre vedtek samanslåing av Voss forliksråd med forliksrådet i Eidfjord og forliksrådet i Ulvik.
2. Nytt felles forliksråd skal ha 6 faste medlemar og 6 varamedlemar der kvar av kommunane skal velga 2 faste medlemar og 2 varamedlemar. Krav til kjønnsbalanse gjeld.
3. Når dei tre kommunane har gjort likelydande vedtak, vel kvar kommune sine 2 medlemar og 2 varamedlemar til nytt forliksråd, seinast i samband med kommunevalet i 2027.
4. Nytt felles forliksråd vert gjort gjeldande seinast frå 01.01.2027, evt tidlegare dersom deltakarkommunane vert samde om dette.

Saksordførar Iril S. Johansen

32/26 Lovlegkontroll nr 1/2026 - fpl sak 12/26

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Vedtak i sak 12/26 - Strandavegen - sikring av veg og avklaring kommunal eigedom vert oppretthalde
2. Saka vert oversendt Statsforvaltar for lovlegkontroll

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Alternativt framlegg, foreslått av Iril Kirstine Schau Johansen, Høgre

Tomtene vert lagt ut for sal i den opne marknaden, for å sikra likebehandling av næringsaktørar og etterleving av tidlegare politiske vedtak.

Formannskap, plan og økonomi røysta over rådmannen sitt framlegg til vedtak, opp mot alternativt framlegg frå Iril S. Johansen, H. Rådmannen sitt framlegg vart vedteke med 5 røyster mot 4 røyster (Sveinung Riber, Iril S. Johansen, H, Lars Gunnar Øye, INP, Elin Seim, V)

FPL - 32/26 Vedtak

1. Vedtak i sak 12/26 - Strandavegen - sikring av veg og avklaring kommunal eigedom vert oppretthalde
2. Saka vert oversendt Statsforvaltar for lovlegkontroll

33/26 Samlesak for delegerte saker

Dei delegerte vedtaka vert tatt til orientering.

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Samrøystes vedteke.

FPL - 33/26 Vedtak

Dei delegerte vedtaka vert tatt til orientering.

34/26 Samlesak for referatsaker

Referatsakene vert tatt til orientering.

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Samrøystes vedteke.

FPL - 34/26 Vedtak

Referatsakene vert tatt til orientering.

35/26 Ymse

Formannskapet, Plan og økonomi 30.04.2026

Handsaming

Spm frå Sveinung Riber, henvendig frå Landskappleiken og Voss spelemannslag; Areal knytt til kulturhuset til teltleir i samband med Landskappleiken 2027 (23.6.-27.6) Kan det sendast ei rask skriftleg tilbakemelding til desse laga? Når henvendinga kjem til heradet, så vert denne svara ut.

FPL - 35/26 Vedtak